

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att utforma kompetensmål i fort- och vidareutbildning för psykologer

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta ställning till om kompetensmål för fort- och vidareutbildning för psykologer inom området psykisk ohälsa kan förstärka kompetensen och underlätta kompetensförsörjning av psykologer, och i så fall ta fram förslag på sådana mål som kan ligga till grund för ett fortsatt sådant arbete.

Målen ska kunna vara stöd för huvudmännens kompetensbeskrivningar och utbildningsanordnares utformning av fort- och vidareutbildningar. Erfarenheter från METIS-projektet ska i de delar som det är relevant tas tillvara vid genomförandet av uppdraget. Socialstyrelsen ska även föreslå åtgärder för att stödja huvudmän och utbildningsanordnare att använda kompetensmålen.

Uppdraget ska genomföras i samverkan med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Nationell Samverkan för psykisk Hälsa (NSPH) och Sveriges Psykologförbund samt andra aktörer som myndigheten bedömer är relevanta för uppdragets genomförande.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2014 till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Psykiatrisk vård bedrivs ofta i team där ett antal expertfunktioner samarbetar kring diagnostiska bedömningar, planering, genomförande och uppföljning av vård, behandling och rehabilitering. Inom det psykologiska diagnostik- och behandlingsområdet är utvecklingstakten hög.

Av detta följer höga krav på fort- och vidareutbildning efter legitimationen för att säkra kvalitet och kompetens.

De senaste åren har kunskapen om effektiva behandlingsmetoder för t.ex. ångest och depression ökat påtagligt. Samtidigt framkommer uppgifter som tyder på att det behövs åtgärder som bidrar till att psykologer söker sig till den psykiatriska vården och att det särskilt gäller psykologer med tillräcklig kompetens för de mest kvalificerade uppgifterna.

I Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för behandling vid ångest och depression rekommenderas psykologisk behandling vid flera tillstånd. Enligt en enkätundersökning till primärvården som Socialstyrelsen gjorde 2012 kunde totalt 83 procent av primärvårdsenheterna erbjuda psykologisk behandling. Totalt 56 procent av enheterna hade mindre än en årsarbetare, vilket motsvarar mindre än en heltidsanställd resurs för psykologisk behandling. Bristen på psykologer var ett av flera skäl som angavs i enkätundersökningen av de vårdcentraler som inte kunde erbjuda psykologisk behandling.

I det Nationella planeringsstödet 2012 konstaterar Socialstyrelsen att 13 landsting anser att efterfrågan på psykologer är större än tillgången i den psykiatriska vården. Myndigheten har även följt upp regeringens tillgänglighetsåtgärder för barn och unga med psykisk ohälsa. Även här beskrivs svårigheterna att rekrytera psykologer som en utmaning för landstingen och som en delorsak till att vissa landsting inte lever upp till kraven i den förstärkta vårdgarantin för barn och unga.

Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige (IPULS) har på regeringens uppdrag under åren 2007–2012 tagit fram ett strukturerat utbud av kurser till läkare under specialisttjänstgöring i psykiatri. Arbetet har bedrivits inom ramen för det s.k. METIS-projektet (Mer teori i ST). Sedan 2012 har Socialstyrelsen och SKL ett gemensamt ansvar för att bedriva projektet.

Mellan 2007 och 2011 har antalet specialister i allmänpsykiatri ökat med 40 procent. Bland läkare som just nu genomgår specialiseringstjänstgöring är det den specialitet som ökar mest. METIS-projektet bedöms ha haft betydelse för att öka den allmänpsykiatriska specialitetens status och attraktionskraft. Mot den bakgrunden finns det skäl att tillämpa METIS-projektets erfarenheter i tillämpliga delar även för andra yrkesgrupper där bristerna är stora.

Regeringen avser att avsätta 1 000 000 kronor till Socialstyrelsen för uppdraget 2014. Medlen betalas ut under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Anders Printz

Kopia till

Statsrådsberedningen/Sam
Statsrådsberedningen, internrevisionen
Finansdepartementet/Ba
Utbildningsdepartementet/UH
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/Ek
Socialutskottet
Myndigheten för vårdanalys
Centrum för Evidensbaserade Psykosociala Insatser (CEPI)
Nationell Samordning för Psykisk Hälsa (NSPH)
Sveriges Kommuner och Landsting
Sveriges Psykologförbund